

BIBEL OG BEKJENNELSE

NR. 4 2024 – 44. ÅRGANG

*«Ved dette ble Guds kjærlighet åpenbart blant oss,
at Gud sendte sin enbårne Sønn til verden
for at vi skulle leve ved ham.»
(1 Johannesbrev 4,9)*

BIBEL OG BEKJENNELSE

utgis av Den Lutherske Bekjennelseskirke.
ISSN 0806-5365

Bladet kommer ut med fire nr. pr. år.

Frivillig abonnementsavgift kr 150,- pr. år
Bibelsitater er fra Bibel 2011 © Bibelselska-
pet, dersom ikke annet er nevnt

Redaksjon: Tor Jakob Welde (ansv. red.),
Egil Edvardsen og David Edvardsen

Redaksjonens adresse:

T.J. Welde, Sundts veg 9A, 5221 NESTTUN

E-post: pastorwelde@gmail.com

Internett: www.luthersk-kirke.no

Bankgiro: 3361 16 43948

Ekspedisjon: Egil Edvardsen, egil@luthersk-
kirke.no, tlf. 99 03 98 56

**DEN LUTHERSKE
BEKJENNELSES-
KIRKE (LBK)**

Den Lutherske Bekjennelseskirke er en evangelisk-luthersk kirke som tror at Gud har gitt hele verden det glade budskap om den forsoning som har skjedd i Kristus. Vi tror at Jesus Kristus er sann Gud, at han har blitt menneske for vår skyld, levd et liv uten synd, lidt og dødt i vårt sted og oppstått fra de døde. Vi tar imot denne forsoning gjennom troen, får tilgivelse for alle våre synder og har løfte om evig liv sammen med Gud. Hensikten med vår kirkes eksistens er å føre videre dette glade budskap, og samles omkring forkynnelsen, dåpen og nattverden for å vokse i den tro vi har fått av Gud.

Vår kirkes tro har en eneste grunnvoll, nemlig det Ord som Gud har gitt oss i Det gamle og nye testamentes hellige skrifter. Det er Gud selv som har inspirert de menneskelige forfatterne av Bibelens 66 bøker, og derfor må disse skrifter ikke betraktes som menneskelige produkt, men som Guds eget ord. Bibelens ord er den eneste normen for sann kristen lære. Vi tror at Bibelen må leses ut fra dens egenart og karakter. Poesi må leses som poesi, historie som historie, og så videre.

Vi bekjenner oss til de lutherske bekjennelsesskriftene som er samlet i Konkordiebo-
ken fra 1580, ettersom vi har funnet at de overensstemmer helt med vår kirkes eneste grunnvoll, Bibelen.

Vår tro er ikke ny, men har funnes i alle tider, der mennesker har tatt imot Guds ord og rettet seg etter det. Fordi vi vet at vi er store syndere for Gud, behøver vi Guds ords rene og klare undervisning der tilgivelse og oppreisning gis oss i forkynnelsen av Jesu forsoningsverk.

LBK deler tro og kirkefelleskap med KELK, Den konfesjonelle evangelisk-lutherske konferansen, som består av 32 medlemskirker rundt omkring i verden, blant annet Evangelisch-Lutherische Freikirche i Tyskland, Evangelical Lutheran Synod og Wisconsin Evangelical Lutheran Synod i USA. I alt er vi omkring en halv million kristne i dette internasjonale fellesskap. Det er vårt håp at flere skal komme med i vårt fellesskap der Frelseren Jesus og syndenes tilgivelse alltid står i sentrum.

Fra redaksjonen

Mens bølgene går høyt

«En larm fra folkeslag, som larmen fra veldige vann...» (Jes 17,12). Mange er for tiden skremt av den politiske utviklingen og alt som skjer i verden. Hjelpetelefonlinjer i Norge nedlasses av folk som engster seg for hva som kommer til å hende videre.

Ingvar Adriansson skriver i vår svenske søsterkirkes *Bibel och bekännelse*: «Jesus Kristus er vårt eneste håp i en verden der krig, terror og farlige sykdommer skremmer. Som kristne kan vi se tillitsfullt mot framtiden og gjøre som Hebreerbrevets forfatter oppfordrer oss til: *ha blikket festet på ham som er troens opphavsmann og fullender, Jesus. For å få den gleden han hadde i vente, holdt han ut på korset uten å bry seg om skammen, og nå har han satt seg på høyre side av Guds trone* (Hebr 12,2).

Bibelens Daniel var svært involvert i politikk på 600-tallet f. Kr. Han var rådgiver for den mektige kong Nebukadnesar som styrte det babylonske riket. Gud grep inn i historien, og denne mektige kongen fikk oppleve det. Han måtte si: *Hvor store er hans tegn, hvor veldige hans under! Hans kongerike er et evig rike, hans velde varer fra slekt til slekt* (Dan 4,3). Dette var Nebukadnesars bekjennelse da han skjønte at Daniels Gud var Den Høyeste. Verdensherskeren bekjente at hans rike var forgjengelig og at Guds rike var evig og uten grenser. Daniel skriver: *Han lar år og tider skifte, avsetter konger og innsetter konger. Han gir de vise visdom og de forstandige forstand* (Dan 2,21).

Om noen uker feirer vi ankomsten til en konge som er helt annerledes fra denne verdens herskere og store. Han hadde ikke noen dyr og kostbar kampanje til sin hjelp. Han ble født under enkle omstendigheter i en liten stall. «Dere skal finne et barn som er svøpt og ligger i en krybbe...», skriver evangelisten Lukas.»

Ja, så ydmyk og liten kom Kongen vår ved sin første advent (ankomst), til en jord full av synd og nød. *Gud sendte ikke sin Sønn til verden for å dømme verden, men for at verden skulle bli frelst ved ham. Den som tror på ham, blir ikke dømt* (Joh 3,17-18). Han sier: *Fred etterlater jeg dere. Min fred gir jeg dere, ikke den fred som verden gir. La ikke hjertet bli grepet av angst og motløshet* (Joh 14,27).

I dag er det fortsatt nådens tid, og vi vil gjøre døren høy og porten vid og be ham inn i hjerte og sinn. Når denne kongen regjerer over oss, trenger vi ikke være redde for hva som skal hende i denne verden. Framtiden får vi legge i hans trygge hender. *Kast all deres bekymring på ham, for han har omsorg for dere* (1 Pet 5,7). Han har kontroll, og en dag skal han dømme verden med rettferdighet. Før hans *andre* advent blir det ingen valgkampanjer og meningsmålinger eller folkeavstemninger om hva som bør skje. Tidspunktet vet bare Gud. Da må hvert kne bøye seg for kongenes Konge, herrenes Herre, når han kommer på himmelens skyer med stor makt og herlighet.

Med dette nummeret av bladet vil vi takke våre abonnenter og lesere for følget i 2024 og ønske alle en velsignet adventstid og julefeiring og et godt nytt år i vår frelser Jesu Kristi navn.

Å-antifonene

Sju bønner før jul

Å kom, å kom, Immanuel,
og løys ditt bundne Israel
som sårt i utlægd ventar på
den dag då dei Guds Son fær sjå!
Ver glad, ver glad!
Immanuel er fødd for deg, du Israel!
(Nr 3 i Norsk Salmebok 1985. Overs.:
Arve Brunvoll)

Slik begynner en kjent og kjær adventsalme fra 1100-tallet. Den er basert på de såkalte «Å-antifonene», som er sju enda eldre bønner beregnet til bruk på de sju siste dagene før julaften, 17-23. desember. Hver bønn begynner med «Å» og deretter et gammeltestamentlig navn for Jesus Messias. En antifon er et vers med bibelsk tekst som er ment å bli sunget vekselvis av en forsanger og menighet; forsangeren begynner, og menigheten svarer.

Forventningen og lengselen etter Jesu komme – både ved hans fødsel og hans gjenkomst – blir sterkere for hver dag vi nærmer oss den store høytiden:

17. desember

Å, Visdom, du evige Ord som Gud har talt. Du råder for hele verden. Sterk og mild leder du alt. Kom, lær oss å leve klokt og rett! (Ordsp 8,1.27-31; Jes 11,2-3; Jes 40,3-5, Joh 1,1-3.14; 1 Kor 1,24)

Jesus kalles i Bibelen for Guds visdom. Visdommen var aktiv sammen med Gud Faderen under skapelsen og er samme person som Ordet, som var hos Gud i begynnelsen, som også var Gud, og som ble menneske.

18. desember

Å, Adonai, du høvding for Israels hus. Du talte til Moses fra tornebuskens flammer og gav ham loven på Sinai berg. Strekk ut din sterke arm og frels oss fra syndens åk. (2 Mos 6,2.3.8; 2 Mos 3,2; Jes 11,4-5; 33,22)

Herrens utsending/engel som talte til Moses fra den brennende busken, var Guds evige Sønn, Kristus. Adonai (Herren) var navnet jødene etterhvert begynte å uttale i stedet for det hellige navnet «Jeg Er»/ JHWH/ Jahve.

19. desember

Å, skudd på Jesse rot, underfulle tegn for alle folkeslag. Konger skal tie når du taler, og folkeslag skal bøye kne. Kom, Herre, frels oss, drøy ikke lenger! (Jes 11,1.10; Rom 15,12; Hab 2,3; Hebr 10,37)

Kongeslekten etter David og hans far Isai (Jesse) var blitt som et nedhugget tre, etter israelfolkets eksil i Babylon. Fra denne roten og stubben skulle fredsfyrsten Messias spire fram.

20. desember

Å, nøkkel til Davids hus, du Israels kongestav. Når du åpner, skal ingen lukke til, når du lukker, skal ingen åpne. Løs fangene av syndens lenker og før dem ut av dødens skygge. (Jes 22,22; Jes 36,3; Åp 3,7; Jes 42,7; Sal 107,17; Luk 1,79)

Borgherren Eljakim hadde ansvaret for nøkkelen til Davids hus. Jesus sier i Åp 3,7 at dette var noe som pekte fram imot ham selv. Han låser opp himmelrikets dør for oss.

21. desember

Å, solrenning, du glans av det evige lys, rettferds sol. Kom, lys for dem som sitter i mørke og dødens skygge. (Jes 9,2; Mal 4,2; Luk 1,78-79, Joh 8,12)

«Det folket som bor i mørke, har sett et stort lys, over dem som bor i dødsbyggens land, har lyset strålt fram.» (Matteus 4,16)

22. desember

Å, verdens konge, alle folk venter deg med lengsel. Du er den hjørnestein som samler alle til ett. Forløs det falne menneske som du har skapt av jord! (Jes 28,16; 9,6; 2,4; 1 Mos 2,7)

En hjørnestein er solid og stabil og holder bygningen sammen. I troen på Jesus er vi ett med ham og med hverandre, levende steiner i hans tempel, uansett hvor i verden vi bor.

23. desember

Å, Emmanuel, du vår konge og vår herre, du frelser som folket lengter etter! Kom og forløs oss, Herre vår Gud (Jes 7,14; 8,8)

Emmanuel/Immanuel betyr «Gud med oss» eller «Gud er hos oss». Guds evige Sønn ønsket så inderlig å være sammen med oss arme mennesker og hjelpe oss, at han ville bli kledd med vårt kjøtt og blod og leve iblant oss, for å være vår stedfortreder og sette oss fri.

(Oversettelse ved A. Haram. Via Wikimedia Commons. Kommentarer av T.J. Welde)

Den beste julegaven

Preken fra Lukas 2,1-14
Julaften

I dag blir det gitt mange gaver. Hvorfor gir mennesker gaver til hverandre til jul? Det kan nok finnes forskjellige grunner til det. Det finnes helt sikkert både gode og dårlige grunner. Men den beste grunnen er å minnes den største og beste julegaven. Det er barnet som ble lagt i krybben i Betlehem. Det er Guds nådegave til alle mennesker.

1.

Evangelisten Lukas forteller oss at engelen sa til gjeterne: «Frykt ikke! Se, jeg forkynner dere en stor glede, en glede for hele folket: I dag er det født dere en frelser i Davids by.» Det ble født en frelser den dagen. Og den frelseren som ble født, er Guds nådegave til oss. Han hadde på forhånd lovet å sende en frelser. Han hadde gitt mange løfter ved profetene sine. Og da tiden var inne, ble frelseren født.

Hva slags frelser er han? Engelen sa til Josef at han skulle gi barnet navnet Jesus, for han skulle frelse sitt folk fra deres synder. Ja, ikke bare sitt eget folk, men alle folk skulle han frelse fra deres synder. Herren kastet skylden som vi alle hadde, på ham. Han er Guds lam, som har båret bort verdens synd. Han har tatt bort våre synder helt og fullt ved sitt fullkomne liv og sin død på korset. Dermed er vi forsonet med Gud. Det var dette Gud ga oss sin Sønn for. Han ville forsonne oss med seg selv.

Gud ga ham også for å frelse oss fra djevelen. Han hadde tatt

makten over oss. Av naturen tilhørte vi ham, var borgere i hans rike og adlød ham. Den var ingen god tilstand. For djevelen er en grusom hersker. Han vil oss ikke vel, bare ondt. Han vil bare skade og ødelegge oss. Han er en morder fra begynnelsen av som vil drepe sjelene våre. Gud har sendt oss en frelser for å fri oss fra denne grusomme herskeren djevelen og hans makt. Guds Sønn åpenbarte seg for å ødelegge djevelens gjerninger.

Gud har også sendt frelseren for å frelse oss fra døden. Døden er syndens lønn. Men Kristus døde for oss. Vi er frie fra døden. Vi skal ikke dø, men leve. Riktignok må vi dø legemlig en dag, om ikke Jesus kommer igjen mens vi ennå lever her på jorden. Det kan jo skje. Vi vet ikke når han kommer. Men om vi dør, er døden ingen død for oss lenger. Nei, den blir som en kort og søt søvn. For Kristus har fratatt døden sin makt.

Gud har også sendt og gitt oss frelseren for å frelse oss fra den evige fortapelsen, den evige pinen, den evige død, borte fra Guds ansikt. Han led den evige død for oss. Straffen vi skulle ha, har han tatt på seg. Vi er frie fra evig død og straff.

Gud har sendt og gitt oss en slik frelser som skulle frelse oss fra synd, død, djevel og evig fortapelse. Og han har virkelig utført det. Han har frelst oss ved å gi seg selv. Gud har gitt oss en frelser. En større nådegave finnes ikke. En bedre julegave finnes ikke.

Jesus er den beste gaven. Han har nemlig ikke bare frelst oss fra alle disse grusomme tingene vi nettopp har hørt om. Han er en

slik gave som inneholder mange gaver. Gud ga sin Sønn for å oppfylle loven for oss. Ingen av oss kunne oppfylle den. Jesus oppfylte den for oss. Dermed har han vunnet rettferdigheten som gjelder for Gud. Apostelen Paulus skriver i Galaterbrevet: «I tidens fylde sendte Gud sin Sønn, født av en kvinne og stilt under loven, for å kjøpe fri dem som var under loven.» Og i Romerbrevet sier han: «Kristus er lovens ende. Den som tror på ham, er rettferdig.»

Gud har sendt ham for å vinne det salige fellesskapet og barnekåret hos Gud. Vi mistet dette fellesskapet og barnekåret i syndefallet ved våre første foreldre. Kristus har vunnet det tilbake for oss. For apostelen fortsetter: «for at vi skulle få barnekår.» «Se, for en kjærlighet Far har vist oss: Vi får kalles Guds barn, og vi er det.» For Kristus har vunnet barneretten for oss. Han er blitt vår bror og forsoner.

Gud har gitt alle folk en frelser for at vi skal ha evig liv. Det forklarer frelseren selv i det bibelordet vi alt har bekjent sammen i dag: «For så høyt har Gud elsket verden, at han ga sin Sønn, den enbårne, for at hver den som tror på ham, ikke skal gå fortapt, men ha evig liv.»

En ubeskrivelig stor nådegave er altså frelseren som er født. Han har vunnet rettferdighet, barnerett hos Gud, evig liv og salighet for oss. Derfor er disse herlige gavene gaver i ordets rette forstand. Gud gir dem til oss fritt, uten betaling, uten betingelser, uten vilkår, helt gratis. Av nåde er vi frelst, ved tro, og det er ikke vårt eget verk. Guds gave er det. For Jesus har betalt for

våre synder ved sitt blod. Han betalte for oss ved sin død på korset. Det var dette Gud hadde sendt ham for å gjøre. Som det heter i en sang: «Fra krybben til korset gikk veien for deg. Slik åpnet du porten til himlen for meg.»

2.

Ja, han åpnet porten. Han forsonte oss med Gud. Men hvordan var dette mennesket i stand til det? Hvordan var han i stand til å forsonne oss med Gud og vinne evig liv for oss? Fordi han ikke bare er et menneske. Engelen sa nemlig ikke bare til gjeterne: «I dag er det født dere en frelser», men tilføyde: «Han er Kristus, Herren, i Davids by». Dermed slo han fast at dette barnet som er født i Betlehem, ikke bare er et sant menneske med kropp og sjel, men også sann Gud. Engelen kaller ham Herren. Dermed uttrykker engelen at han er Gud. Det lille barnet i krybben er Gud. Hvem skulle trodd det? Ikke bare er det ufattelig at Gud blir menneske. Det er ekstra ufattelig at han blir født under så fattigslige kår. Det var ikke plass til ham i herberget. Han blir lagt i en krybbe, dyrenes matfat. Han har heller ingen spesiell utstråling eller glorie slik han riktignok blir framstilt i en del gamle malerier. Det er et helt vanlig barn, men samtidig Herren. Det bekrefter det som Jesaja profeterte om den kommende frelseren lenge før han ble født: «Et barn er oss født, en sønn er oss gitt. Herreveldet er lagt på hans skulder. Han har fått navnet Underfull rådgiver, Veldig Gud, Evig far, Fredsfyrste.» Og et annet sted sier han: «Se, jomfruen skal bli med barn og føde en sønn, og hun skal gi ham navnet Immanuel.» Immanuel betyr: Gud med oss.

Barnet i krybben er den evige Gud. Nettopp derfor var det i stand til å forsonne oss med Gud. Som apostelen Paulus sier: «Gud

var i Kristus og forsonte verden med seg selv, så han ikke tilregner dem deres misgjerninger.»

Derfor er barnet en så ubeskrivelig herlig gave. En større nådegave finnes ikke. En bedre julegave finnes ikke.

3.

Og hvem har Gud gitt denne julegaven til? Hvem har han gitt frelseren til? Alle mennesker. Englene synger: «Ære til Gud i det høyeste. Fred på jorden, blant mennesker Guds velbehag.» Nå finnes det fred på jorden, sier englene. Freden gjelder altså ikke bare et bestemt folk, men mennesker over hele jorden, uansett hvor de måtte befinne seg. Og den gjelder alle mennesker til alle tider. Gud forsonte verden, altså alle mennesker, med seg selv.

Kristus er vår fred. Han er alle menneskers fred. Han forsonte alle folk med Gud da han døde på korset. Der drepte han fiendskapet, fiendskapet mellom Gud og oss mennesker. Det er nå fred mellom himmel og jord, mellom Gud og alle mennesker.

Fred på jorden. Det kan høres ganske utrolig ut. Nyhetene er preget av krig. Jesus har dessuten sagt på forhånd at vi vil høre om krig og rykter om krig. Og han har sagt på forhånd at vi kristne vil oppleve fiendskap for evangeliets skyld. Ufred i familien kan lett legge en demper på julefeiringen. Man kan begynne å lure på om det stemmer at det er fred på jorden. Men det er sant. Det er fred mellom Gud og oss. Denne freden gir Kristus oss i sitt ord. Han gir oss sin fred, ikke en fred som verden kan gi. Det er en åndelig fred, en fred med Gud. Apostelen Paulus oppfordrer oss som følger: «La Kristi fred råde i hjertene deres.» Og det skjer ved at vi lar Kristi ord få rikelig plass hos oss. Gud gir oss fred ved fredens evangelium, det gode budskapet om freden Kristus vant

for alle.

Han er virkelig den beste julegaven. Det er en gave for alle mennesker. Gud gjør ikke forskjell på folk. Han forkynner en glede som er for hele folket. Den gjelder altså ikke bare en gruppe mennesker, men ikke andre. Gjetterne på marken var ikke bare blant de fattigere menneskene i samfunnet. De var også blant de mest foraktede. Mange så ned på gjeterne. Det kunne være lett for gjeterne å tenke at deres fattigdom og menneskers forakt var tegn fra Gud, tegn på Guds vrede og unåde. Men engelen betrygger dem om at gleden er for dem også. Den er for hele folket, rik og fattig, høy og lav, gammel og ung. Ingen er utelukket.

Så ikke bry deg om andre mennesker forakter deg eller ser ned på deg. Gleden som Jesus bringer, forkynnes for hele folket. Og for at gjeterne virkelig skal forstå at den gjelder nettopp dem, sier engelen: «I dag er det født dere en frelser.» Nettopp dere. Nettopp deg. Gud gir nettopp deg denne julegaven: Frelseren som ligger i krybben. Han er født for deg.

Og tenk ikke at dine synder er for store. Gleden forkynnes for hele folket. Det vil si uansett hvor stor synder du måtte være. Kristus Jesus er kommet til verden for å frelse syndere. Guds nåde er uansett større enn din synd. Hos ham finnes tilgivelse. Han sier: «Om syndene deres er som purpur, skal de bli hvite som snø.» I dåpen har Gud kledd deg i rene, hvite klær som gjør deg verdig den evige julefesten i himmelen. Han har kledd deg i sin Sønn. Du er ren og rettferdig, himmelen verdig, i verdens frelser.

Gud har gitt oss en frelser. Dermed har vi allerede den største og beste julegaven. Amen.

David Edvardsen

Betraktelse over Matt 2,13-18
2. juledag

For de fleste mennesker er som regel julen en fin tid. Det fins så mye å glede seg over, samvær med familie, glade og forventningsfulle barn, god mat og drikke, fest og glede. Og for de troende er julen en gledens høytid. Juleevangeliet står i sentrum og gir oss stor glede: «Frykt ikke! Se, jeg forkynner dere en stor glede, en glede for hele folket: I dag er det født dere en frelser i Davids by; han er Kristus, Herren» (Luk 2,10-11). Ja, budskapet om at Gud sendte sin enbårne Sønn til jorden for at han skulle frelse oss fra alle våre synder, er i sannhet et godt budskap, et virkelig evangelium.

Likevel er ikke alt bare glede og fryd i julen. Også i julen dør mennesker av sykdom, ulykker, vold og krig. I mange familier er det ufred og dårlig stemning. Noen feirer jul i ensomhet, andre i sorg over nære og kjære som har dødt siden forrige jul. For alt det vonde som fyller denne verden, tar ikke slutt selv om det er jul. Og etter at julen er over, vil det for de fleste bety en tilbakevending til hverdagens slit og bekymring.

Årsaken til at det også i julen fins mye vondt omkring oss, er vår synd. Denne beretningen om da det nyfødte barnet Jesus, han som er Frelseren vår, sammen med sine foreldre måtte flykte til Egypt, viser hvor nødvendig det var at han kom. Allerede som et lite spebarn kom han i stor livs-

fare på grunn av syndige menneskers ondskap. Allerede som et spebarn var det altså tydelig at hans komme til jorden var helt nødvendig.

La oss tenke litt på hvordan det var den første julen og tiden etter. Gjeterne ute på marken fikk høre et mektig kor av engler som lovpriste Gud og sang: «Ære være Gud i det høyeste, og fred på jorden blant mennesker som har Guds velbehag» (Luk 2,14). Og de gikk inn til Betlehem og fant barnet i krybben og fortalte Maria og Josef om alt det som var sagt dem om barnet. Deretter dro de tilbake til hverdagen på marken mens de lovpriste Gud for alt de hadde hørt og sett.

En tid etter dette kom de vise menn fra Østen for å tilbe kongen som var født. Som vi vet, dro de først til Jerusalem for å finne ham. «Vi har sett stjernen hans gå opp, og vi er kommet for å hylle ham,» sa de (Matt 2,2). Men i Jerusalem fikk de beskjed om at Messias skulle fødes i Betlehem. Derfor dro de til Betlehem mens de fulgte stjernen helt til den ble stående over det stedet der barnet var. «Da de så stjernen, ble de fylt av jublende glede» (Matt 2,10).

Men i Jerusalem var kong Herodes blitt urolig, «og hele Jerusalem med ham». Hadde han fått en konkurrent til tronen? De vise mennene hadde jo sagt at det var en konge som var født. Det ville han ikke ha noe av. Herodes var en maktsyk og mistenksom despot, og som alle andre diktato-

rer som har funnes og fins i denne verden, var han livredd for å miste makten. Derfor ble han rasende og sendte ut folk for å drepe alle guttebarn i Betlehem og omegn som var to år eller yngre. Så den lille byen Betlehem hvor englene hadde forkynt det herlige gledesbudskapet om Frelseren som var født, var brått blitt til et sted hvor mennesker opplevde stor sorg og gråt bitre tårer.

«I Rama høres skrik, gråt og høyllytt klage: Rakel gråter over barna sine og vil ikke la seg trøste. For de er ikke mer.» Evangelisten Matteus siterer her fra Det gamle testamentet (Jer 31,15), noe han ofte gjør for å vise hvordan profetiene er blitt oppfylt i Kristus. Rama befant seg ca. en halv mil nord for Jerusalem. Der ble de israelittiske fangene samlet før de skulle føres i fangenskap til Babylon i 587 f. Kr. Rakel var Jakobs mor, en av Israels stammødre. Rakels grav lå for øvrig i nærheten av Rama. Hun gråt fordi fangenskapen i Babylon var Guds straffedom over folket på grunn av deres frafall fra Herren. Rakel var et bilde på alle israelittiske mødre som gråt over sine barn, Israels barn, som gang på gang hadde falt fra Herren og vendt seg til avgudene. Og hun står som et bilde på alle mødrene i Betlehem som sørget over tapet av sine små guttebarn på grunn av en grusom herskers syndige maktsyke.

Men Gud ville ikke at den nyfødte Frelseren skulle dø nå. Tiden var ennå ikke inne til at

han skulle gi sitt liv i løsepenge for verden. Han ble født for å dø, men han skulle først utføre den gjerning som Gud hadde sendt ham for å gjøre. Derfor ble hans jordiske far Josef varslet av en Herrens engel i en drøm om at han måtte ta meg seg barnet og barnets mor og flykte til Egypt. Der skulle de bli til de fikk ny beskjed. «For Herodes kommer til å lete etter barnet for å drepe det,» sa engelen til Josef. Og Josef gjorde som engelen sa. «Han sto da opp, tok barnet og moren med seg og dro samme natt av sted til Egypt.»

Ja, for Josef visste hvem Marias barn var. Det hadde engelen fortalt ham før han ble født. «Barnet som er unnfanget i henne, er av Den Hellige Ånd,» hadde engelen sagt (Matt 1,20). Med andre ord, gutten var Guds Sønn. Ja, Josef hadde også fått vite hva dette barnet skulle gjøre: «Du skal gi ham navnet Jesus, for han skal frelse sitt folk fra deres synder» (Matt 1,21). Og Josef hadde vært til stede i stallen da gjeterne kom og fortalte hva som hadde hendt ute på markene og hvilket fantastisk budskap engelen hadde gitt dem om dette barnet: «Han er Kristus, Herren!» (Luk 2,11). Josef hadde også vært i tempelet da den gamle Simeon tok barnet i sine armer og lovpriste Gud: «Herre, nå lar du din tjener fare herfra i fred, slik som du har lovet. For mine øyne har sett din frelse ...» (Luk 2,29). Og sist, men ikke minst, Josef var der da de vise menn kom den lange veien helt fra Østerlandet for å hylle kongen som var født og gi ham de kosteligste gaver.

Derfor gjorde Josef som engelen sa. Han flyktet til Egypt med sin hustru og nyfødte sønn. Flukten til Egypt var på mange måter et forvarsel om hva som ventet Frelseren vår og hvordan livet hans på jorden skulle bli. Helt fra begynnelsen av måtte han lide trengsler og nød. Ikke en gang

blant sitt eget folk var han trygg. For han kom ikke til jorden for å la seg tjene og herske over menneskene, men for selv å tjene og bli den minste av alle. Han skulle bære alle våre sorger og all den dype nød som synden har forårsaket. Så dypt måtte han ydmyke seg fordi han var kommet for å frelse oss fra våre synder.

Ja, Jesu fornedring var en helt nødvendig del av hans frelsergjerning for oss. For om han ikke hadde fornedret seg selv og blitt lydig til døden, ja, døden på korset (Fil 2,8), hadde ikke vi blitt frelst. Han hadde ikke kunnet ta skylden for alle våre synder på seg og sone straffen for dem. Vi hadde fortsatt måttet bære hele vår tunge synderbyrde selv.

Men Guds Sønn steg ned til vår urolige og syndige jord hvor det fins så mye ufred og strid mellom folkene. Allerede som et lite barn måtte han flykte fra grusomme herskere. Jesus fikk virkelig føle hva det vil si å være flyktning. Han fikk selv erfare hva det vil si å være et svakt lite menneskebarn på flukt i en urolig og utrygg verden.

Beretningen om flukten til Egypt lærer oss altså om vår Frelseres dype fornedring. Samtidig lærer den oss at Gud fortsatt har kontrollen. Selv mektige herskere må en gang dø. De får regjere og herske bare så lenge Gud tillater det. Kong Herodes døde, og Josef og Maria og det lille barnet kunne dra tilbake til Israels land. For en Herrens engel sa til Josef i en ny drøm: «De som ville ta livet av barnet, er døde» (Matt 2,20).

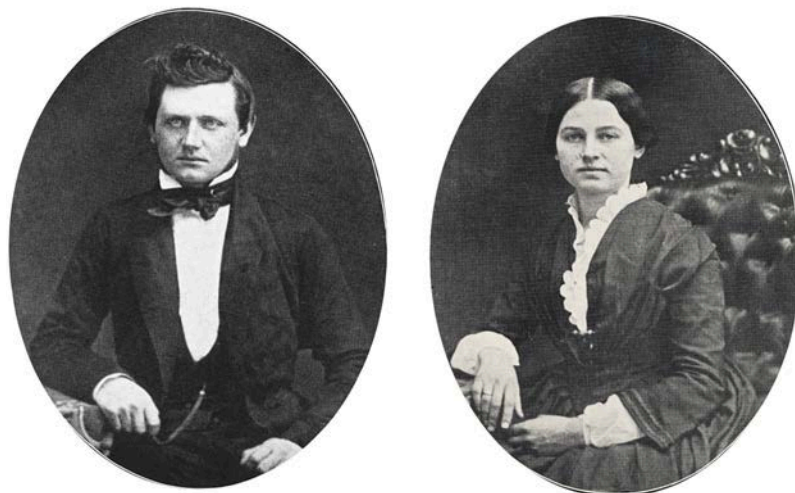
På samme måte som den nyfødte Jesus ble født inn i en urolig verden, lever også vi i en utrygg og urolig verden. Og vi tenker på alle de små barn og alle mødre og fedre som virkelig befinner seg i stor nød og utrygghet, mange av dem på flukt fra krig og sult og nød. Vi ber også denne julen om at Gud må se i nåde til dem, at

han må hindre alle grusomme herskeres planer og stoppe dem i deres maktmisbruk og voldsutgytelser. Bibelen sier at så lenge denne verden består, vil det aldri bli slutt på krig og nød, for menneskelig ondskap tar ikke slutt før Jesus kommer igjen på den siste dagen for å skape en ny himmel og en ny jord der rettferdighet bor. Da skal kong Herodes og alle ugudelige herskere måtte stå til ansvar for sitt maktmisbruk, for alle lidelser og trengsler de har påført befolkningen.

Det er en stor trøst og styrke for oss å vite at vår nådige himmelske Far har all makt i himmel og jord og styrer alle ting til sine barns beste. Uansett hva som skjer, vet vi at han kan vende alt til det beste for oss. Likesom han bevarte den lille familien som måtte flykte til Egypt, fra nød og fare, har han lovet at han også skal beskytte sin flokk av troende. Han skal holde sin vernende hånd over oss. Selv om vi må gå gjennom mange trengsler i denne verden, har han lovet at vi skal få vende trygt tilbake til vårt rette hjemland, den himmelske herligheten hjemme hos Gud.

Beretningen om flukten til Egypt viser at julen også har en mørk side. Og slik er det jo også for oss. Selv om vi gleder oss over Frelseren som er født og synger våre glade julesanger, blir vi daglig påminnet om at vi fortsatt befinner oss her nede på denne syndige jord. Og vi ser hvor mye vondt vår egen synd har forårsaket både i vårt eget liv og i andres liv. Derfor er det vår aller største trøst å vite at det var nettopp til denne syndige jorden, nettopp til oss syndere, Frelseren kom. Han kom til deg og meg. Og dette fyller oss med en stor glede og takknemlighet. Jesus ble født for å lide og dø – for å dø for deg og meg!

Egil Edvardsen

Elisabeth og Ulrik Vilhelm Koren i 1850-årene

Den første jul i Amerika

En spesiell plass i den norsk-amerikanske litteraturen har boken «Fra Pionértiden» av Elisabeth Koren (1832–1918). Hun var født og oppvokst i en overklassefamilie i Larvik, hennes far var rektor og borgermester der i byen. Så hun fikk god undervisning, blant annet i å lese og skrive (men ikke snakke) engelsk og selskapsdans.

I august 1853 ble hun gift med den nyordinerte presten Ulrik Vilhelm Koren (1826–1910), som var blitt kalt til å tjene blant de norske utvandrerne i Iowa, USA. «Fra Pionértiden» inneholder hennes dagboknotater og brev i perioden 1853–1855. Hun forteller først om reisen over havet og videre til Midtvesten og prærien. De var blitt lovet en prestegård å bo i, men det viste seg ved ankomsten - like før jul i 1853 - at tomten ennå ikke var kjøpt. I tre måneder bodde de derfor hos ekteparet Erik og Helene Egge som hadde to barn, i et 1-roms tømmerhus på bare 20 kvadratmeter.

Vi får et innblikk i livet til en prestefamilie blant norske immigranter, med deres daglige gjøremål. Det var en stor omveltning for Elisabeth å leve under så enkle forhold langt hjemmefra og måtte håndtere alle praktiske og sosiale utfordringer. Dagboken vitner om en sterk tillit til Gud, ikke minst i tider med prøvelser, sykdom, ensomhet og savn. Hun fant trøst og styrke i bibellesning og bønn, i gudstjenesten, nattverden og i samholdet med de andre i menigheten.

Elisabeth fødte og oppdro åtte barn og var en viktig støttespiller for sin mann i prestetjenesten, i en spredt menighet med mange prekenplasser. Ulrik Vilhelm Koren var en sentral figur blant de norske immigrantene og ble valgt til formann for kirkesamfunnet Den norske synode.

Utdrag fra «Fra pionértiden» (litt språklig modernisert):

Fredag den 23. des.

«Jeg ble vekket ved lukten av stekt flesk og kaffe i dag også, skyndte meg med min påkledning, fikk meg en bolle vann og gikk utenfor huset for å pusse mine tenner. Så satte jeg meg for å fortære mitt flesk, som forunderlig nok smaker meg like godt hver gang jeg spiser det, og det er morgen, middag og aften. Det har vært deilig vær idag, men det er kaldt. Nils og Knud har det travelt med å skaffe oss et annet losji, da det her er for trangt å være. Gid det snart ble bestemt noe, så Vilhelm kunne få ro til å studere! Om aftenen kom Knud og sa at det var bestemt at vi skulle bo hos Erik Egge, og at vi kunne flytte når vi ville. Vilhelm vil sitte oppe en stund av natten for å studere, men det ble så bitende kaldt at det ikke lot seg gjøre. Huttetu, hvor kaldt det var å legge seg den aftenen på det luftige loftet, der også Nils's brorkone, Kari, og hennes tre barn ligger.»

Juleaften 1853

«Det var en underlig juleaften, denne, så forskjellig fra alle jeg hittil har opplevd. Her satt vi, Vilhelm og jeg, for første gang adskilt fra slektninger og venner, i en liten bondestue langt inne i Amerika. Til aftens har vi spist ribbestek og drukket kaffe. Vilhelm studerer på sin prediken til i morgen, vi venter hvert øyeblikk Erik tilbake fra Decorah, hvorfra han i tillegg til lys skal ha med seg den sengen vi skal ligge i. Da vi hadde spist middag i dag spent Nils sine stuter for sleden, vi sa farvel til våre vennlige verter, lovet å besøke dem, og satte oss på sleden.

Vi ankom til sist Eriks hus og kom inn i en rens-

Familien Egges lille tømmerhus, som i dag står ved Vesterheim Museum i Decorah, Iowa

lig stue, som konen i huset, Helene, nettopp hadde skurt. Huset var 14 x 16 fot, avdelt med calico-gardiner i to rom, hvorav det ene ga plass til to senger, som fylte den ene veggen av huset, og var skilt fra hverandre med en annen gardin. Nils satte vårt tøy opp på loftet og kjørte hjem igjen. Helene, som virker å være en snill, vennlig kone, hentet øl og fattigmannsbakkels til oss, før vi gikk opp på loftet ledsaget av Per og Kari, 3 og 4 år gamle. Jeg begriper ikke hvordan Vilhelm skal få ro til sin studering her, hvor det blir så trangt.

Hvilken motsetning i aften og for et år siden! Jeg er tilfreds og glad for å være kommet hit for høytiden; her er en slik glede over at presten er kommet – men det gjør meg ondt å tenke på far og de som jeg for første gang savner på denne helligaften. Vilhelm gikk en tur med meg. Aftenen er så deilig, det var så godt å komme litt ut. Nei, hvor deilig himmelen er, stjernene er mye klarere og større å se til her enn hjemme. Nå er Erik og Knud kommet tilbake belesset med alle slags saker. Her har det vært mye aktivitet med å få sengen i stand. Knud er nettopp gått, Erik og Helene er også gått til sengs, så her er det nå stille og rolig for Vilhelm som vel blir sittende lenge oppe ennå. Jeg er trett og vil gå til hvile.»

Første juledags aften

«I dag har da Vilhelm holdt sin første preken for mange tilhørere. Gudstjenesten ble avholdt i den største stue man kunne finne, hos Thorgrim Busnæs.

Jeg snakket med flere av folkene, da tjenesten var over, så vidt det lot seg gjøre; der var nemlig så trangt at man måtte stå stille på sin plass. Det morer og interesserer meg å se og snakke med alle disse forskjellige mennesker, våre norske bønder som jeg før har kjent så lite. Best liker jeg dem som kommer og tar meg i hånden og sier: «Nå får du være velkommen til Amerika, da!» Så følger gjerne en del spørsmål. «Hvor er du fra? Har du foreldre og søsken? Det var vel stor sorg da du skulle reise, kan jeg tenke?» Også iblant: «Det var da en gild brystnål du har der», og en nøye undersøkelse og beundring av hva jeg har på. Da vi kom hjem fant vi gjester, noen av Helenes familie, og middagsmaten ventende på oss. Det snedde og var stygt vær, så vi holdt oss i ro inne. I morgen tenker jeg å følge med 5 mil inn i landet, hvor gudstjenesten skal holdes. Nils skal skysse oss.»

Andre juledag

«Et par mil ovenfor Decorah ligger Ingebrets bolig, hvor gudstjenesten skulle holdes den dagen; den ligger i utkanten av en stor skog, hvor det skal vokse en mengde vill frukt, druer osv. Vi kom inn i en temmelig stor stue med et par senger ovenpå hverandre langs veggen; i den underste av disse lå mannen, som i lengre tid hadde vært sykkelig. Værelsets øvrige møblement bestod av et stort broketmalt skap og et ditto av blackwalnut, som er så smukt til møbler, et bord, stoler, og den sedvanlige ovnen – midt på den ene veggen – en glugge i taket, hvorigjennom en

stige fører opp til loftet, og var ellers fullt opp med uhøvlede planker lagt utover trekubber, hvorpå en del av menigheten allerede hadde tatt plass. Konen i huset, Ingrid, en pen, rask bondekone, som ennå hadde beholdt en del av sin nasjonaldrakt, hjalp meg av med tøyet, skaffet meg sitteplass, bød meg drikke, og viste sin vennlighet på mange måter. Da gudstjenesten var endt, skulle vi kjøre tilbake med Nils, men dette var ikke å tenke på; mor Ingrid ville ikke bare at vi skulle spise middag, men også bli der om natten, som vi jo ikke kunne. Så hun måtte la seg nøye med å ha oss til middag denne gang.

Det moret meg å være der og snakke med folkene; trohjertige, vakre folk var mange blant dem. En ung vakker kone fra Valdres vant særlig min gunst. Vilhelm pratet med mannfolkene i den nederste del av stuen, i den øverste holdt Ingrid til med sitt stell og hadde det så travelt at det ikke var måte på. Det er en rask, flink kjerring, og så pent som hun behandler alle ting, det var en fornøyelse å se. Først kom hun frem med hjemmelaget vin av ville druer og fattigmannsbakkels, og trakk den ene etter den andre bort til bordet og nødde dem til å spise og drikke. Ende-

lig hadde hun fått sitt bord belesset med stekt flesk, ribbe, pølse, brød, smør, kaker og ypperlig kaffe. Til sist ble vi så mette og måtte tenke på å vende hjem igjen.

Det var behagelig å kjøre hjem, da det ikke lenger blåste. Anne og Knud underholdt med fæle slangehistorier og det gikk raskt av sted til vi kom til Thron Lommen. Der måtte vi absolutt inn, da det er Knuds beste venn, som han sa, så det gikk ikke an at vi reiste forbi hans dør. Entréen til Thronds hus er ikke akkurat den behageligste, en måtte over en plass omtrent som en møkkdyngge, hvor hester, stuter, kyr, svin, høns og alle slags firbente og to-bente skapninger vandret i skjønn forening. Thronds bolig er en meget stor stue, som foruten ham og hans familie også huser en halv snes nykommere for i vinter. Hans gamle kone kom meg i møte med mange hjertelige og fromme ønsker om at vår ankomst hit måtte bli en velsignelse både for oss og andre. Da vi hadde smakt på hennes juleøl, måtte vi skynde oss å komme av sted, hvis vi ville nå hjem før mørket falt på, som vi likevel ikke gjorde...»

Kirkemøte 2025

LBK arrangerer kirkemøte helgen 1-3. august 2025 på Solgry ungdoms- og misjonscenter ved Rød i Sveio.

Tema: Jeg skammer meg ikke over evangeliet (Rom 1,16) – Aktuelle temaer fra Romerbrevet.
Undervisning av Lars Borgström, Bjarte Edvardsen og LBKs pastorer.
Egen barneundervisning.

Solgry er et leirsted i naturskjønne omgivelser med muligheter for gokart, minigolf, bading, kanopadling, sandvolleyball m.m.
Internett: www.solgry.com

Mer info kommer senere. Kontakt: pastorwelde@gmail.com

Kom og spis maten på treet

Skikken med å pynte trær til jul oppsto i Tyskland i reformasjonsårhundret og spredte seg etter hvert til store deler av verden. Dikteren Goethe beskriver gleden over juletreet: «det etterlengtede øyeblikket når døren plutselig ble åpnet og åpenbarte et pyntet tre med lys, godter og epler» kunne fylle et lite menneske med «paradisisk henrykkelse». Det ble en tradisjon at barna fikk høste eplene og søtsakene på trettendedagen, «helligtrekongersdag».

En stjerne i toppen av treet symboliserte Betlehemstjernen som skinte da Jesus var født. De vise menn fra Østen brukte den som ledestjerne for å komme til den nyfødte kongen. Da de fant ham, knelte de og bar fram gaver. Og derfor passer det også godt med gaver under treet.

Men hvorfor henge opp epler og annet spiselig? Fordi juletreet symboliserer *Livets tre* i Edens hage, med god frukt og evig liv for de som spiste. I Bibelens andre kapittel leser vi at «Herren Gud lot alle slags trær vokse opp av jorden, forlokkende å se på og gode å spise av, og midt i hagen *livets tre* og treet til kunnskap om godt og ondt» (1 Mos 2,9). Gud sa at menneskene gjerne måtte forsyne seg av alle trærne i hagen, med ett unntak: treet til kunnskap om godt og ondt. De ble advart mot konsekvensene om de spiste av det. Men ikke lenge etter ble de fristet til å ta av den forbudne frukten (om det var epler eller noe annet er uvisst). Med dette skjevesvangre opprøret kom synden og dens følger, forgjengelighet og død, lidelser og sorg, inn i menneskeslekten. Og det merkes den dag i dag i vårt eget liv, vår egen kropp, og når vi ser på verdens tilstand. Adam og Eva måtte ut av

hagen, og veien til livets tre ble stengt, så ikke noen skulle spise av livstree og leve evig her i syndefallets verden (1 Mos 3,22-24).

Nå ble det et strev å dyrke jorden og skaffe mat. Gud sa: I ditt ansikts svette skal du ete ditt *lechem* (hebraisk for *brød*, også ofte oversatt mat) (1 Mos 3,19), det samme ordet som i Beit Lechem, eller Betlehem som vi sier. *Bet/beit* betyr hus, så dette bynavnet betyr «Brødhuset».

Til denne vesle byen i Judea kom de vise menn ridende på kamelene sine. For her hadde Gud nå gitt verden *mat*. Jesus sa: «Det brødet som kommer ned fra himmelen, er slik at den som spiser av det, ikke dør. Jeg er det levende brød som er kommet ned fra himmelen. Den som spiser av dette brødet, skal leve til evig tid. Og det brødet jeg vil gi, er min kropp, som jeg gir til liv for verden» (Joh 6,50-51). Med Jesu offerdød på korsets tre ble det skapt fred mellom Gud og mennesker (Kol

1,20). Frelseren vår har vunnet seier over syndens, djevelens og dødens makt. Dermed har han åpnet på nytt adgangen til paradiset og livets tre.

Derfor har frukt og andre spiselige ting på juletreet en herlig symbolikk: Med Frelserens komme til jorden er det åpnet en ny vei, så vi kan få komme og spise og leve! Det vil si, vi får tro på Jesus, bare stole på ham som er «veien, sannheten og livet». «Jeg er livets brød. Den som kommer til meg, skal ikke hunge, og den som tror på meg, skal aldri tørste» (Joh 14,6; 6,35). Gud lar alle få komme og spise, fra øst og vest, nord og sør. Jesus sa om sin død på korsets tre: «Når jeg blir løftet opp fra jorden, skal jeg dra alle til meg» (Joh 12,32).

Vi trenger ikke å reise den lange veien til «Brødhuset», Davids by i Judea. Gud har skaffet oss mat i Betlehem, men han deler den ut over alt der evangeliet forkynnes. Det gode budskapet om nåde, tilgivelse, forsoning og fred med Gud for Jesu skyld lyder mange steder på kloden. «Hør nå på meg, så skal dere få spise det som godt er ... Vend øret hit og kom til meg, hør, så skal dere leve! Kom og spis!» (Jes 55,2-3).

Og når Johannes i slutten av Bibelens siste bok får se den nye himmel og nye jord med det nye Jerusalem, er livets tre med også der. Treet står ved elven med livets vann og bærer rikelig frukt (Åp 22,2). Alt som ble ødelagt ved syndefallet, er gjenopprettet. Døden finnes ikke mer, heller ikke sorg eller skrik eller smerte. Jesus har gitt oss evig liv.

Tor Jakob Welde

Julefeiring blant kristne romer i Dunavtsi, Bulgaria

Å arbeide blant mennesker med romsk bakgrunn har sine interessante sider. En av dem er å oppleve hvordan de feirer jul.

Før i tiden gikk ikke romene (tidligere kalt «sigøynerne») på gudstjenester. Julefeiringen deres betydde fest – en masse mat og vin. Etter kommunismen begynte flere og flere mennesker å gå på gudstjenester.

Med årene har romene lært seg å forstå hva julen innebærer – en fest, men ikke bare en masse mat og drikke; – en feiring av Frelserens fødsel. Naturligvis holder de fortsatt fast ved en del gamle skikker, f.eks den ortodokse tradisjonen med å ikke spise kjøtt i tiden før jul.

Etter julaftengudstjenesten samles familien til middag. Måltidet inneholder bønner, ris og linser. Kjøtt er ikke tillatt på bordet før den 25. desember.

Juledag feires det gudstjeneste med Herrens hellige nattverd kl 10.00. Medlemmene tar med seg mat, kaker og godteri for å feire litt sammen. I begynnelsen var det vanskelig å unngå skikken med å velsigne maten (enda en ortodoks tradisjon), men med

årene har folk forstått at det er viktigere å kjenne og elske Frelseren enn å få en velsignelse av maten.

Planen for årets feiring er at vi skal spise en lunsj sammen i kapellet. Det er min bønn at Herren skal velsigne denne planen og at alle medlemmene skal ha god tid til å være med ved den anledningen.

Brødre og søstre, be om menigheten skal bli sterkere og vokse.

Guds velsignelse!
Iliyan Itsov

Dunavtsi – Julegudstjeneste og utdeling av hjelpeartikler

Gudstjeneste i Dunavtsi

Bibelstudiegruppen i Kotel

Dunavtsi – Julegudstjeneste og utdeling av hjelpeartikler

Dunavtsi – Julegudstjeneste og utdeling av hjelpeartikler

Bibelstudium med en gruppe muslimer i Kardzhali

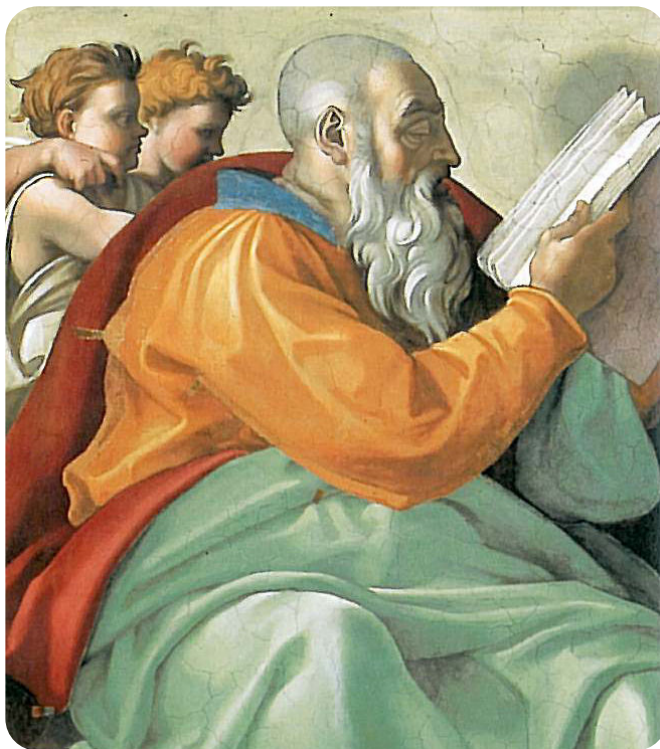
Profeten Sakarja

Sakarja er den som sammen med Hosea har flest kapitler av de tolv småprofetene. Boken, som inneholder mange syner, kan sammenlignes med Daniels og Eskiels bøker i Det gamle testamente og Johannes' Åpenbaring i Det nye testamente. I år 587 f.Kr. ble Juda-riket lagt i ruiner og folket ble deportert til Babylonia. Men til tross for folkets ulydighet og mange synder mot Herren, lovet Gud blant annet gjennom Jesaja og Jeremia at de skulle få komme tilbake og bygge Jerusalem opp igjen. Jesaja profeterte om perserkongen Kyros at han skal «si om Jerusalem: Hun skal bygges! og om templet: Det skal grunnlegges!» (Jes 44,28). I år 539 skjedde dette helt mirakuløst. Esra skriver at Herren «vakte en tanke i» perserkongen Kyros (1,1). De første tilbakevendende jødene ankom Jerusalem i 537 f.Kr. under ledelse av Serubabel og øverstepresten Josva.

Gjenoppbyggingen startet, men de to lederne møtte mye motstand så arbeidet ble vanskelig og stanset opp helt til 520 f.Kr. Derfor sendte Gud dem de to profetene Haggai og Sakarja for å oppmuntre til å gjenoppta byggingen av templet. Sakarja tilhørte prestefamiliene fra Levi-stammen og var helt ung da han ble kalt til å være profet.

Syv nattlige syner opptar en stor del av boken. Mange vil ha det til å være åtte syner, men den oppmerksomme bibelleser ser at

synet om den flygende bokrul-len og kvinnen i efa-målet hører sammen og utgjør det sjette synet. Det tredje synet handler om «mannen med målesnoren» og vitner om at det sanne Sion er mye større enn det geografisk begrensede Jerusalem. Det har langt flere innbyggere enn det jordiske Jerusalem og er fylt av Guds herlighet. Det er HERRENS bolig. HERREN selv er byens mur, «en mur av ild». Guds folk i dette Sion består ikke bare av en rest av jødene, men også av mange fra hedningfolkene.

Sakarjas bok inneholder også mange profetier om Messias. I 3,8 og 6,12 kalles han *Spiren*, det vil si en uanselig grein som vokser ut av Isais stamme. I 11,4–11 beskrives han som en *gjeter* som skal stå frem og være en leder for folket. I Sak 9,9–10 leser vi om Messias

hver første advent: Han kommer ikke som Jerusalems frelser i ytre herlighet, men *ydmåk, ridende på et esel*. Han blir lavt verdsatt til *tretti sølvstykker*, kan vi lese i 11,12–13. Men gjennom nådens og bønnens Ånd skal mennesker omvendes slik at de ser på «*ham som de har gjennomboret*» (12,10).

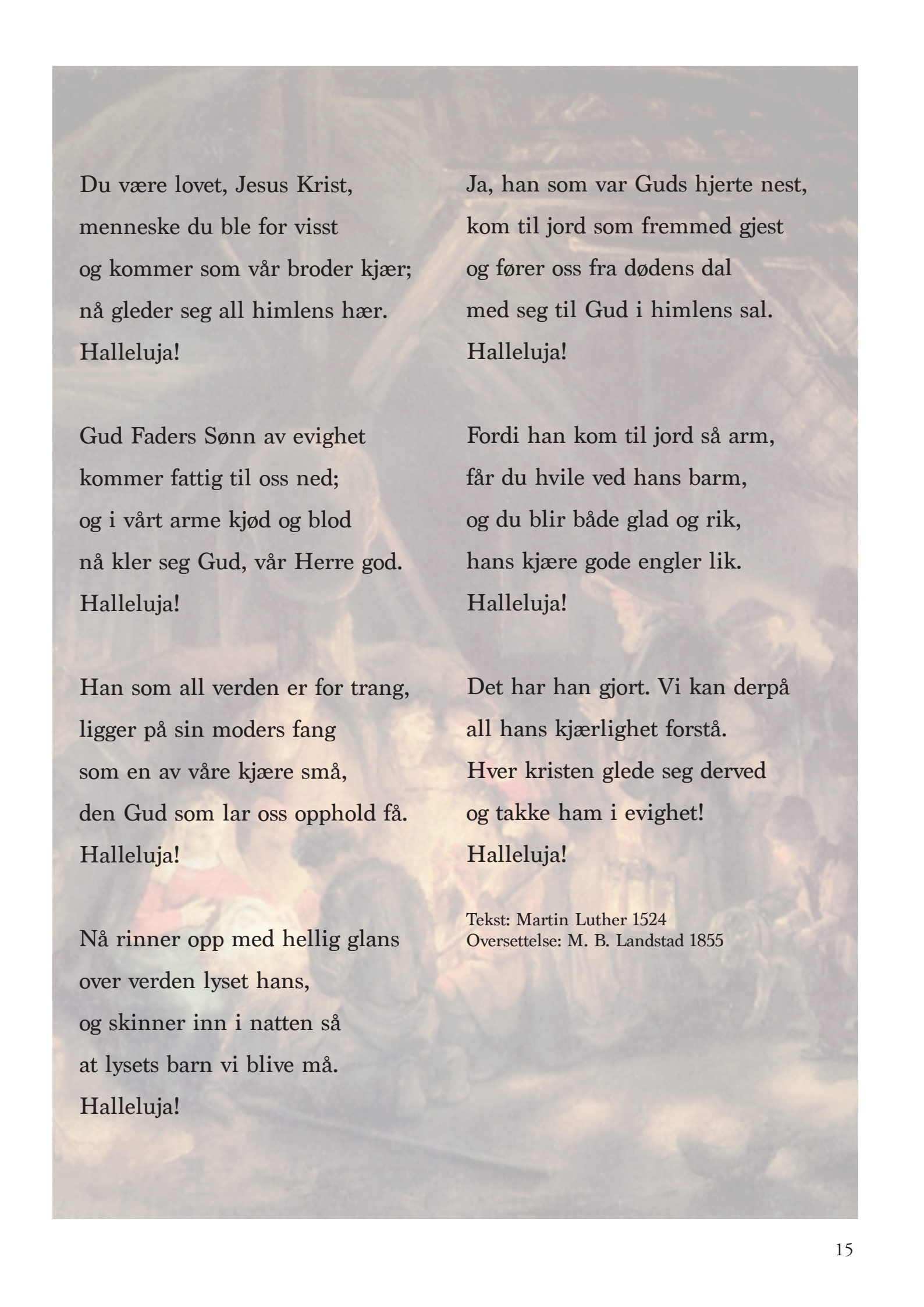
Slutten av boken minner mye om Johannes' Åpenbaring. På «HERRENS dag» når Guds endelige inngripen med dom og Guds folks endelige befrielse skjer, skal han vise hvem som er hele jordens Herre. Han skal stå med føttene

på jorden, «på Oljeberget, som ligger rett mot Jerusalem» (14,4). Hvorfor på Oljeberget? På Oljeberget hadde Messias steget opp til himmelen etter å ha fullført sitt frelsesverk. «Han ble løftet opp mens de så på, og en sky tok ham bort foran øynene deres.» Plutselig sto to menn der og lovet de forsamlede disiplene: «Denne Jesus som ble tatt bort fra dere opp til himmelen, han skal komme igjen på samme måte som dere har sett ham fare opp til himmelen» (Apg 1,9–11).

Det siste kapitlet taler klart om Herrens dag med den endelige dommen og utfrielsen.

For videre studier i denne viktige boken anbefales «Profeten Sakarja och hans bok». Den kan bestilles fra Biblicum-forlaget og koster kun 150 svenske kroner.

Ingvar Adriansson, Sverige

Du være lovet, Jesus Krist,
menneske du ble for visst
og kommer som vår broder kjær;
nå gleder seg all himlens hær.
Halleluja!

Gud Faders Sønn av evighet
kommer fattig til oss ned;
og i vårt arme kjød og blod
nå kler seg Gud, vår Herre god.
Halleluja!

Han som all verden er for trang,
ligger på sin moders fang
som en av våre kjære små,
den Gud som lar oss opphold få.
Halleluja!

Nå rinner opp med hellig glans
over verden lyset hans,
og skinner inn i natten så
at lysets barn vi blive må.
Halleluja!

Ja, han som var Guds hjerte nest,
kom til jord som fremmed gjest
og fører oss fra dødens dal
med seg til Gud i himlens sal.
Halleluja!

Fordi han kom til jord så arm,
får du hvile ved hans barm,
og du blir både glad og rik,
hans kjære gode engler lik.
Halleluja!

Det har han gjort. Vi kan derpå
all hans kjærlighet forstå.
Hver kristen glede seg derved
og takke ham i evighet!
Halleluja!

Tekst: Martin Luther 1524
Oversettelse: M. B. Landstad 1855

RETURADRESSE: Egil Edvardsen, Solåsveien 20,
4331 Ålgård

Fred uten ende

For et barn er oss født, en sønn er oss gitt. Herreveldet er lagt på hans skulder. Han har fått navnet Underfull rådgiver, Veldig Gud, Evig far, Fredsfyrste. Så skal herreveldet være stort og freden uten ende over Davids trone og hans kongerike. Han skal gjøre det fast og holde det oppe ved rett og rettferdighet fra nå og for alltid. Herren over hærskaene skal gjøre dette i sin brennende iver. (Jesaja 9,6-7)

Hva er det verste med å reise på ferie? Forberedelsene! Alt som må ordnes før turen, gjør oss stresset. Er koffertene bra nok pakket? Har alle det de trenger? Hvem tar seg av kjæledyrene og sjekker huset mens vi er borte? Det er vel ikke noe du har glemt? Alt stresset med forberedelser kan få deg til å lure på om ferien egentlig er verdt bryet...

Men så drar du endelig. Og så, på et tidspunkt synker pulsen, freden og roen begynner å senke seg. Forberedelsene er unnagjort, og nå kan du slappe av og føle at det er ferie.

Når vi tenner det fjerde lyset i adventskransen, er det like før vi skal feire Jesu Kristi fødsel. De travle juleforberedelsene våre skal snart vike plass for freden som Jesusbarnet kom for å gi oss.

Den freden som kommer til oss med Jesu fødsel, er så mye større enn noe vi kan sammenligne med her på jorden. Det er fordi denne freden ikke bare er en avslappende følelse. Denne freden betyr slutt på krigen! Dine og mine synder og hele menneskeslektens synder hadde ført til krig mellom Gud og menneskeheten. Og Guds rettferdighet krever evig straff for dem som har gjort opprør mot ham. Men Guds kjærlighet oppfylte lovens krav fullkomment – i hans egen fullkomne Sønn, som Jesaja kaller

«Fredsfyrsten» (Jes 9,6). Guds Sønn gikk inn i vårt sted, sonde helt og fullt sin Fars rettferdige dom over våre synder, og skapte fred mellom Far og oss.

Til familier her på jorden som er skadet av synd og lider under spenninger og konflikter, kommer budskapet om Fredsfyrsten, et lite barn som ble født for å være vår bror. Med ham overrekker Gud sin tilgivelse og fred til oss og ønsker oss velkommen inn i sin familie. Ved troen på dette barnet er hans himmelske Far blitt vår Far.

Når alle fire lysene på adventskransen er tent, kan du dempe belysningen i hjemmet ditt og sette deg ned i det myke skinnen fra levende lys, og kjenne på litt julestemning, fred og ro. Men husk at den freden som Jesus kom for å gi deg, er så mye mer enn en stemning. Hans fred kommer av en dyrt kjøpt tilgivelse. Han vant den for oss med sitt eget liv og blod. Hans fred er evig, og vi skal få sole oss i skinnen fra den for alltid.

Bønn: Kjære Jesus, Frelseren vår, du kom for å gi fred til en verden ødelagt av synd. Helbred hjertene våre med det gode budskapet om din nåde, så vi finner sann og ekte fred i tilgivelsen og løftet om evig liv. Amen.

(WELS' Daily Devotions)